LIBRARY AND INFORMATION CENTER
MAHIDOL UNIVERSITY
21 JUN 1994

A STUDY ON CONVERTING HOUSEHOLD HANDICRAFT TO BE COTTAGE INDUSTRY FOR COMMUNITY : CASE STUDY KALASIN PROVINCE

AUSSANEE SUPASRI

อภินันทนาการ
จาก
ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัย

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT)

IN

FACULTY OF GRADUATE STUDIES

MAHIDOL UNIVERSITY

1993

26729

Copyright by Mahidol University

ชื่อวิทยานิพนธ์	การศึกษาการจัดงานศิลปหัตถกรรมในครัวเรือนให้เป็นธุรกิจหัตถอุตสาหกรรมในครัวเรือนสำหรับชุมชนชนบท กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์
ผู้วิจัย	อัสนีย์ ศุภศรี
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	สมพงษ์ ธงไชย, วท.ม. คณิต สงวนตระกูล, วท.ม. สุขุม ภู่ทอง, วท.ม. ไพโรจน์ สุวรรณสุทธิ, วศ.ม.
วันที่สำเร็จการศึกษา	5 เมษายน พ.ศ. 2537

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อการศึกษา สำรวจ และแบ่งแยกประเภทของหัตถกรรมพื้นบ้าน และทดสอบปัจจัยที่มีผลต่องานหัตถกรรมในครัวเรือน นอกจากนี้ยังศึกษาการจัดงานศิลปหัตถกรรมในครัวเรือนให้เป็นหัตถอุตสาหกรรม โดยใช้การศึกษาวิจัยสำรวจ และทำการสัมภาษณ์ครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 126 ครัวเรือน และสัมภาษณ์ร้านค้าที่ประกอบอาชีพขายสินค้าหัตถกรรมอีกจำนวน 63 ราย ซึ่งการศึกษาดังกล่าวใช้วิธีสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

ลักษณะโดยทั่วไปของประชากรพบว่าหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ย 52.1 ปี เรียนจบชั้นประถมศึกษา 82.6% และมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้าน 81.7% มีอาชีพหลัก คือ ทำนา 71.4% อาชีพรอง ได้แก่ งานหัตถกรรม 62.7% มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.5 คน/ครัวเรือน

สำหรับการศึกษาทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า ครัวเรือนในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่มีที่เป็นของตนเอง ซึ่งมีการถือครองโดยเฉลี่ยประมาณ 17.3 ไร่ ส่วนรายได้สุทธิจากการประกอบอาชีพหลักและอาชีพรองรวมกันประมาณ 32,422.0 บาท/ครัวเรือน

Copyright by Mahidol University

งานหัตถกรรมที่ผลิตในหมู่บ้านจำแนกได้ 3 ประเภท คือ งานจักสาน, ทอเสื่อกก และทอผ้า คิดเป็นร้อยละ 24.1, 13.9 และ 62.0 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ทำขึ้นเพื่อใช้ในครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 87.3 และจะผลิตในช่วงเวลาที่ว่างจากอาชีพหลักคิดเป็นร้อยละ 62.0 พบว่า ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบคิดเป็นร้อยละ 62.0 และได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยบรรพบุรุษคิดเป็นร้อยละ 70.9 นอกจากนี้แล้วยังใช้เครื่องมือแบบดั้งเดิมในการผลิต

ราคาของผลิตภัณฑ์ก็มีความแตกต่างกันมากเนื่องจากการกำหนดราคาซื้อขายอยู่กับร้านค้าและพ่อค้าคนกลาง อย่างไรก็ตาม ร้านค้าที่สามารถขายผลิตภัณฑ์ได้ตลอดทั้งปีประมาณ 85.4% ของร้านค้าทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ความผันแปร และการวิเคราะห์การจำแนกพหุแบบจำลองทั้ง 2 แบบจำลอง พบว่า แบบจำลองที่ 1 (ปัจจัยที่มีผลต่องานหัตถกรรม) ตัวแปรที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายได้สุทธิ และอาชีพหลัก ส่วนแบบจำลองที่ 2 (ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของงานหัตถกรรมในครัวเรือน) ตัวแปรที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การฝึกฝนด้านทักษะและสนับสนุนด้านการเงิน

Copyright by Mahidol University

Thesis Title	A Study on Converting Household Handicraft to be Cottage Industry for Community : Case Study Kalasin Province
Name	Aussanee Supasri
Degree	Master of Science (Technology of Environmental Management)
Thesis Supervisory Committee	Sompong Thongchai, M.Sc. Kanit Sanguantrakul, M.Sc. Sukhum Poothong, M.Sc. Pirojana Suvansuthi, M.Eng.
Date of Graduation	5 April B.E. 2537 (1994)

ABSTRACT

The objectives of the study are to survey and classify the type of household handicraft study on factors affecting on household handicraft and study on converting household handicraft to be cottage industry for community in Kalasin province. Regrading the methodology of this study, data is conducted by survey and interviewing. One hundred and twenty-six households in the villages and the local merchant who related to household handicraft are selected by simple random technique for sampling.

Copyright by Mahidol University

The result ingenerally showed the average age of household header is 52.1 years., educational level of 82.6% in primary education, 81.7% to be local people, the major occupation is paddy cultivation of 71.4%, the minor occupation is household handicraft of 62.7% and average members in a household is 5.5 persons.

Handicraft work were divided in 3 types, wickerwork of 24.1% mat weaving of 13.9% and cloth weaving of 62.0%. 87.3% of the households used them in their household. 62% of the households made the products at the time after finished the major occupation. The major part of the production were not changed in shape or style of 62% of the households. It's 70.9% of these household were transfered techniques from their anciety and by ancient tools.

The production price are very different from one to the others shop. It's depend on the different merchant. However, it's 85.4% of all shops which could sold their products through the year.

For the investigation for the economic conditions, it is found that households in this study area have land ownership and averaging land holding are approximately 17.3 rais. In term of net income from main and minor occupation earns which are 32,422.0 bath/household.

There are two models of selected significant variables, the results of analysis of variance and multiple classification analysis are shown that the factors affecting on household handicraft are : main occupation, and net income. The factors affecting on changing in style of products are : skill training and financial support.

Copyright by Mahidol University